Minister
Finansów i Gospodarki

Warszawa, 17 sierpnia 2026 roku

Sprawa: Oświadczenie złożone przez p. Senatora Marcina Zawiłę na 62. posiedzeniu Senatu 8 lipca 2026 r. w sprawie podjęcia działań legislacyjnych na rzecz zapewnienia obsługi gotówkowej we wszystkich oddziałach banków
Znak sprawy: FN7.054.5.2026
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

w odpowiedzi na oświadczenie Pana Senatora Marcina Zawiły złożone na 62. posiedzeniu Senatu w dniu 8 lipca 2026 r. w sprawie podjęcia działań legislacyjnych na rzecz zapewnienia obsługi gotówkowej we wszystkich oddziałach banków, proszę o przyjęcie poniższych wyjaśnień.

Na wstępie należy wskazać, że Ministerstwo Finansów dostrzega znaczenie gotówki jako jednego z elementów systemu płatniczego, a także jej rolę w zapewnieniu ciągłości funkcjonowania gospodarki i zaspokajaniu podstawowych potrzeb obywateli w sytuacjach nadzwyczajnych. Ministerstwo podziela również przedstawiony w oświadczeniu pogląd, że kwestia dostępności gotówki ma istotny wymiar z punktu widzenia odporności systemu finansowego oraz przygotowania państwa na potencjalne zakłócenia w funkcjonowaniu infrastruktury teleinformatycznej i płatności elektronicznych. Obrót gotówkowy może wówczas zapewnić ciągłość podstawowych transakcji i umożliwić obywatelom zaspokajanie najważniejszych potrzeb w takich sytuacjach.

Jednocześnie należy mieć na uwadze zachodzące zmiany w sposobie korzystania z usług płatniczych oraz rosnące znaczenie metod płatności bezgotówkowych i elektronicznych. Ewentualne rozwiązania dotyczące obowiązku zapewnienia obsługi gotówkowej powinny zatem uwzględniać zarówno potrzebę utrzymania

tel.: +48 22 694 55 55
fax: +48 22 694 36 84
gov.pl/finanse
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl
ul. Świętokrzyska 12
00-916 Warszawa

odpowiedniego poziomu dostępności gotówki dla obywateli, jak i uwarunkowania organizacyjne oraz ekonomiczne funkcjonowania sektora bankowego.

Odnosząc się do kwestii bezpieczeństwa oraz odporności systemu finansowego na sytuacje kryzysowe, należy zauważyć, że obecny model funkcjonowania systemu płatniczego w Polsce opiera się na współistnieniu różnych instrumentów płatniczych – zarówno gotówkowych, jak i bezgotówkowych. Takie podejście sprzyja dywersyfikacji ryzyka i zwiększa stabilność całego systemu, bez konieczności eliminowania którejkolwiek z form płatności.

Ponadto należy wskazać, że obecny stan prawny oraz dostępność infrastruktury płatniczej umożliwiają użytkownikom wybór preferowanej metody płatności oraz możliwość korzystania z nowoczesnych rozwiązań technologicznych. W tym kontekście należy zwrócić uwagę na zabezpieczenie wprowadzone w tym zakresie w art. 59ea *ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych* (Dz. U. z 2025 r. poz. 611 i 1069), który stanowi podstawę prawną zobowiązującą przedsiębiorców do przyjęcia zapłaty gotówką od konsumentów za usługi bądź sprzedaż. Wprowadzenie tego przepisu służyło wyeliminowaniu sytuacji, w których sprzedawca odmawiał klientowi przyjęcia zapłaty za towar bądź usługę w gotówce.

Jednocześnie należy wskazać na dostępne dane w zakresie dostępu polskich obywateli do gotówki. Zgodnie z danymi Narodowego Banku Polskiego[1], w Polsce funkcjonuje rozbudowana infrastruktura umożliwiająca szeroki dostęp do gotówki, zapewniany zarówno przez banki, jak i niezależnych operatorów infrastruktury bankomatowej. Analizy dostępności infrastruktury wskazują, że na mapie kraju prawie nie występują tzw. *„białe plamy*", czyli obszary całkowicie pozbawione dostępu do usług zapewniających dostępność gotówki. Badanie przeprowadzone przez NBP wykazało, że dostępność gotówki w ujęciu geograficznym w Polsce pozostaje na wysokim poziomie: 98,65% mieszkańców ma dostęp do bankomatu, oddziału banku z obsługą kasową lub placówki Poczty Polskiej S.A. w promieniu do 10 km.

Należy również wskazać, że dodatkowym kanałem dostępu do gotówki jest usługa *cash-back*, polegająca na możliwości wypłaty gotówki podczas płatności kartą w punktach handlowych. Rozwiązanie to, funkcjonujące w wielu sklepach w całym kraju, zwiększa dostępność gotówki zwłaszcza w mniejszych miejscowościach.

Z perspektywy Ministerstwa Finansów kluczowe jest utrzymanie równowagi między rozwojem nowoczesnych płatności bezgotówkowych a zapewnieniem powszechnego dostępu do gotówki dla osób, które preferują lub potrzebują tej formy płatności. W Polsce oba te elementy współistnieją i uzupełniają się. Gotówka pozostaje ważnym elementem systemu płatniczego, a jej dostępność jest zapewniona zarówno przez regulacje prawne, jak i rozwiniętą infrastrukturę rynku.

W związku z powyższym ewentualna ingerencja legislacyjna mająca na celu zapewnienie przez banki swoim klientom możliwości dokonywania podstawowych operacji gotówkowych, w szczególności wpłat i wypłat środków pieniężnych, w każdym oddziale wymaga dogłębnej analizy oraz konsultacji z właściwymi instytucjami.

---

[1] Narodowy Bank Polski, *„Raport o obrocie gotówkowym w Polsce w 2024 r.*", Warszawa 2025, +str. 49.

Mając powyższe na uwadze, przedstawiony przez Pana Senatora postulat, w szczególności w kontekście wskazanych zagrożeń dla ciągłości działania infrastruktury i systemów płatniczych, zostanie poddany analizie. Ministerstwo Finansów rozważy zasadność oraz możliwe sposoby zapewnienia odpowiedniego poziomu dostępności usług gotówkowych, z uwzględnieniem obowiązujących regulacji, kompetencji właściwych organów.

Z punktu widzenia Ministerstwa, istotne jest również całościowe spojrzenie na poruszoną kwestię, uwzględniające dostępne dane dotyczące dostępności gotówki w Polsce, jak i jej znacznie dla gospodarki. Przedstawione w oświadczeniu argumenty będą stanowiły jeden z elementów dalszych analiz w tym obszarze.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów i Gospodarki

Jarosław Neneman
Podsekretarz Stanu

w Ministerstwie Finansów